

Publicatie 3.4

Playing Protocol Eredivisie en Topdivisie 2023-2024

Het “Playing Protocol Eredivisie & Topdivisie 2023-2024” is geldig voor de Eredivisie en Topdivisie (met uitzondering van de dispensaties).

In de Eredivisie wordt geteld met e-score, in de Topdivisie met DWF.

WR artikel 3.2.9.8

(...) Vanaf dit moment is het playing protocol van toepassing dat door de Organisator is vastgesteld.

datum vaststelling 02-06-2023
door Manager Wedstrijdzaken

Op verzoek kan de Organisator toestemming verlenen het playing protocol voor een bepaalde wedstrijd aan te passen. De Organisator deelt deze aanpassing dan mee aan de deelnemers en officials van de betreffende wedstrijd.

In de Eredivisie handelt het jurylid bij de wedstrijd namens de Organisator.

Waar wedstrijdformulier staat, wordt in de Eredivisie ook de e-score en in de Topdivisie DWF bedoeld. Ondertekenen gebeurt in de Eredivisie op de eerste en laatste print van de e-score en in de Topdivisie door het afvinken van de wedstrijd in DWF.

Playing Protocol Eredivisie en Topdivisie

Indien er mini's van de week bij de wedstrijd betrokken zijn, deze worden voorgesteld aan het publiek én de 1e service door 1 of 2 mini's wordt uitgevoerd, starten de scheidsrechters één minuut eerder met dit protocol.

Vóór de wedstrijd

Tijd	Beschrijving	Actie officials	Actie van de teams
45 min. voor de start.	Opstart e-score.	De teller maakt de laptops en de printer gereed voor gebruik.	Een teamlid helpt bij het invullen van de namen van de deelnemers aan deze wedstrijd. Warming-up van de teams met of zonder bal.
32 min. voor de start.	E-score of DWF is operationeel.	De teller heeft het "Roster Verification" (alleen Eredivisie) uitgeprint en geeft dit aan het jurylid ter controle van de speelgerechtigheid van de wedstrijddeelnemers aan de hand van de spelerslicentie.	
30 min. voor de start.	De scheidsrechters en de lijnrechters	De scheidsrechters en de lijnrechters (alleen Eredivisie) betreden de speelruimte en stellen zich voor aan de teamstafleden en aan de officials achter de tellertafel.	
Tot 17 min. vóór de start		De officials voeren de wedstrijdvoorbereiding uit. De lijnrechters (alleen Eredivisie) stellen zich op achter en nabij de tellertafel. De teller zorgt voor een eerste scoresheet print ter ondertekening door de aanvoerders, coaches en het jurylid.	
17 min. vóór de start.		De 1 ^e scheidsrechter fluit. De 1 ^e en 2 ^e scheidsrechter controleren de nethoogte en de ophanging van het net en de antennes.	De teams verlaten het speelveld en kunnen het speelveld pas weer betreden na goedkeuring door de 1 ^e scheidsrechter voor het inspelen aan het net.

16 min. vóór de start.	Voorstellen courtcrew.	De courtcrew loopt snel op naar het centrum van het speelveld en zwaait naar het publiek. Direct daarna gaat zij weer van het speelveld af.	De leden van de teams gaan naar hun eigen spelersbank/zitplaatsen. Als de spelers hun kleding moeten wisselen dienen zij dat bij voorkeur buiten de speelruimte en uit het zicht van het publiek te doen. In de Eredivisie is het verplicht om het wedstrijdtenue aan te hebben bij het inspelen aan het net.
15 min. vóór de start.	Toss voor de keuze van service en speelveld (alleen in de Eredivisie wordt er met een muntstuk getost).	De 1 ^e en 2 ^e scheidsrechter melden zich bij de tellertafel. Tijdens de toss staan de scheidsrechters met hun gezicht naar de tellertafel. Na de toss overtuigt de 1 ^e scheidsrechter zich ervan dat de teller is geïnformeerd over het resultaat van de toss. Voordat de teller aan de beide aanvoerders en de beide coaches het wedstrijdformulier aanbiedt, controleert de 2 ^e scheidsrechter of de regel van de libero('s) is ingevuld en of er met 1 of met 2 libero's wordt gespeeld. Als laatste ondertekent het jurylid deze eerste scoresheet van de e-score.	Beide aanvoerders melden zich in wedstrijdtenue bij de tellertafel. Voor de toss wordt afgesproken of de teams voorafgaand (aankondiging wedstrijd op 3.30 vóór de start) en na de wedstrijd handen wensen te schudden of niet. Aanvoerders en coaches ondertekenen de eerste scoresheet van de e-score.

14 min. vóór de start.	Start inspelen aan het net.	De 1^e scheidsrechter fluit om de start van het inspelen aan het net aan te geven (5 minuten voor elk team apart of 10 minuten samen) nadat beide aanvoerders het wedstrijdformulier ondertekend hebben. Gedurende het inspelen aan het net of mogelijk al eerder, controleren de scheidsrechters de wedstrijdballen. De scheidsrechters controleren de identiteit van de spelers via de foto's op de spelerslicenties of een ander geldig legitimatiebewijs met de naam en het spelersnummer op de Roster Verification (Topdivisie in DWF). De scheidsrechters geven tijdens het inspelen aan het net of zo mogelijk al eerder, de noodzakelijke instructie aan de lijnrechters (alleen Eredivisie). De ballenrapers en quick-moppers worden door de thuis spelende vereniging geïnstrueerd. De 1^e scheidsrechter houdt toezicht op hun werkzaamheden.	Beide teams mogen nu het speelveld weer betreden en starten met het inspelen aan het net, als ze tegelijk inslaan. Indien de teams apart inslaan, start het team dat als eerste serveert. Het andere team mag de vrije zone gebruiken zonder ballen. De speaker stelt alle spelers van beide teams voor tijdens het inspelen aan het net.
------------------------	-----------------------------	---	---

12 min. vóór de start.	Beginopstelling.	De 2e scheidsrechter zorgt ervoor dat hij van de beide coaches de opstelling krijgt. In de Eredivisie overhandigt de 2e scheidsrechter de opstellingsbriefjes aan het jurylid. Het jurylid controleert of dat de opstellingsbriefjes gelijk zijn ingevuld en verdeelt deze (één voor de teller, één voor het jurylid en één t.b.v. Data-Volley). Indien geen jurylid aanwezig is, dan verdeelt de 2e scheidsrechter de opstellingsbriefjes. In de Topdivisie overhandigt de 2e scheidsrechter de opstellingsbriefjes aan de teller. De teller vult, aan de hand van het opstellingsbriefje het wedstrijdformulier in. Indien er met tablets wordt gespeeld door de teams in de Eredivisie, dan wordt de opstelling via de tablets doorgegeven aan de e-scorer.	De beide coaches geven drie opstellingsbriefjes (Eredivisie) en 1 opstellingsbriefje (Topdivisie) aan de 2 ^e scheidsrechter nadat ze de ingevulde opstellingsbriefjes ondertekend hebben.
4 min. vóór de start.	Einde inspelen aan het net.	De 1^e scheidsrechter fluit voor het einde van het inspelen aan het net. In de Eredivisie vragen de scheidsrechters toestemming aan het jurylid om te beginnen met de wedstrijd.	De spelers keren aan het einde van het inspelen aan het net terug naar hun spelersbank.
3'30 min. vóór de start	Aankondiging van de wedstrijd.	De 1^e en 2^e scheidsrechter alsmede de lijnrechters (alleen Eredivisie) stellen zich op, aan de zijde van de tellertafel op de zijlijn. Met het gezicht naar het veld. De speaker kondigt de teams aan. Na de aankondiging van de wedstrijd (en het voorstellen van de mini's, indien aanwezig), fluit de 1^e scheidsrechter.	Beide teams stellen zich met alle spelers op de achterlijn op. Volgorde: aanvoerder, startende Libero en dan de rest van het team in numerieke volgorde met aan het einde de eventueel aanwezige tweede Libero. Een eventuele "mini van de week" staat voor of tussen het team. Na het aankondigen van de wedstrijd en eventueel aanwezige mini('s), lopen de spelers vanaf de achterlijn naar voren om elkaar te

			begroeten met klappen in de handen tot op de 3 meterlijn. Indien <u>beide</u> teams ook handen willen schudden dan is dat toegestaan. Daarna gaan de teams terug naar hun eigen spelersbank.
2'30 min. vóór de start.	Introductie muziek. Presentatie van de scheidsrechters, de lijnrechters en het jurylid.	Beide scheidsrechters, onder het geluid van een intro, lopen naar het midden van het speelveld. Halverwege het speelveld, tussen het net en de 3 meterlijn, staan zij stil met het gezicht naar het publiek gekeerd. Alleen als er televisie is, dan is het gezicht van de officials naar de tv-camera gekeerd. Bij internet streaming is het gezicht naar het publiek gericht. De lijnrechters stellen zich op vóór de tellertafel (alleen Eredivisie). Nadat de scheidsrechters, de lijnrechters en het jurylid (alleen Eredivisie) door de speaker zijn voorgesteld, gaat de 1^e scheidsrechter naar de scheidsrechterstoel en gaat de 2^e scheidsrechter naar de tellertafel. De lijnrechters (alleen Eredivisie) nemen hun lijnrechtervlag en gaan daarna naar hun aangewezen positie bij het speelveld.	

	Presentatie van de spelers van de beginopstelling, de libero en de coach.	De speaker kondigt de namen en de nummers (in numerieke volgorde) aan van de aanvoerder, de andere spelers van de beginopstelling, de libero en de hoofdcoach.	Elke speler van de beginopstelling en de startende libero van de bezoekende vereniging loopt het speelveld op en steekt zijn hand op naar het publiek als zijn naam en nummer wordt genoemd. De coach staat op en steekt zijn hand op als zijn naam wordt genoemd. Hierna gebeurt hetzelfde bij de spelers en de coach van de thuis spelende vereniging. De andere spelers worden voorgesteld wanneer zij als wissel het veld betreden.
--	---	--	---

Direct na de presentatie van de beginopstelling, de libero en de coaches.		In Eredivisie (en Topdivisie indien er geen dispensatie is afgegeven voor de vrije ruimte): De 2^e scheidsrechter geeft vier wedstrijdballen aan de betreffende ballenkinderen bij de serveerruimtes. De 2^e scheidsrechter controleert de beginopstelling aan de hand van het opstellingsbriefje of tablet, (alleen Eredivisie en indien aanwezig). Daarna geeft hij aan de libero (indien aanwezig en door de coach aangewezen) toestemming om eventueel een andere speler in het achterveld te vervangen. De 2^e scheidsrechter vraagt aan de teller of deze ook de beginopstelling (inclusief de libero) heeft gecontroleerd en klaar is om met de wedstrijd te beginnen. De 2^e scheidsrechter geeft daarna de 5^e wedstrijdbal aan de serveerder die de eerste service uitvoert. Indien de eerste service wordt uitgevoerd door 1 of 2 mini's, dan geeft de 2^e scheidsrechter deze mini's (ieder) een wedstrijdbal. De 1^e scheidsrechter fluit vervolgens voor de service door de mini('s).	De 2e scheidsrechter geeft na controle van de beginopstelling van elk team met hun startende libero (indien aanwezig en door de coach aangewezen) toestemming aan die startende libero om zijn plaats in het speelveld in te nemen door zich op te stellen op de plaats van die vervangende achterspeler.
0'00 voor de start.	Start van de wedstrijd.	Nadat de 2 ^e scheidsrechter aangeeft dat hij klaar is, fluit de 1 ^e scheidsrechter voor de eerste service van de wedstrijd op het aanvangstijdstip van de wedstrijd.	

Tijdens de wedstrijd	
Pauzes en wisselen van speelhelft (spelregel 18).	
TEAMS	Aan het einde van elke set wisselt elk team van speelveld na het fluitsignaal van de 1e scheidsrechter waarbij de spelers in het veld gezamenlijk naar de andere speelhelft gaan. De spelers in het veld hoeven hierbij niet eerst naar de achterlijn te gaan, maar team B gaat wel achterom de 1 ^e scheidsrechter. (spelregel 18.2.1). Zodra de spelers de netpalen zijn gepasseerd, gaan zij direct naar hun spelersbank. De wisselers en teamstafleden nemen hun eigen spullen mee en wisselen van speelhelft.
SCHEIDSRECHTERS EN TELLER	Op het moment van het laatste fluitsignaal met bijbehorend teken gegeven door de 1 ^e scheidsrechter voor de laatste rally van de lopende set, moet de teller de tijd in de gaten houden om de pauze tussen de sets van maximaal drie minuten te bewaken. De teller waarschuwt de 2 ^e scheidsrechter op tijd (30 seconden) voor het einde van deze pauze tussen de sets of deze maakt gebruik van de timer op de tablet aan de paal.
LIJNRECHTERS	De lijnrechters (alleen Eredivisie) stellen zich tijdens deze pauze op nabij een hoek van het speelveld buiten de speelruimte.
2'30	De 2 ^e scheidsrechter fluit.
TEAMS	Op aangeven van de 2 ^e scheidsrechter gaan de zes spelers die in de beginopstelling staan (op het opstellingsbriefje of op de tablet {alleen Eredivisie}) voor de volgende set, direct naar hun plaats in hun speelhelft.
SCHEIDSRECHTERS EN LIJNRECHTERS	De 2 ^e scheidsrechter controleert de spelers op het speelveld met de beginopstelling, welke door de coach is doorgegeven. Wordt er met opstellingsbriefjes gewerkt, dan worden er 3 opstellingsbriefjes via de 2 ^e scheidsrechter aan het jurylid gegeven in de Eredivisie en 1 opstellingsbriefje in de Topdivisie. Wordt er in de Eredivisie met tablets door de teams gewerkt dan worden er geen opstellingsbriefjes ingevuld door de coach. De 2 ^e scheidsrechter geeft eventueel daarna aan de libero toestemming om zijn plaats op het speelveld in te nemen van de te vervangen veldspeler. De lijnrechters (alleen Eredivisie) nemen hun aangewezen positie weer in bij het speelveld en gaan in de uitgangshouding staan.
BALLENRAPERS	De betreffende ballenraper (op positie 2,3 of 5,6) geeft een wedstrijdbal aan de serveerder.
3'00	De 1 ^e scheidsrechter geeft door middel van een fluitsignaal toestemming voor de service.

Pauze tussen de 4 ^e en beslissende 5 ^e set	
TEAMS	Aan het einde van de 4 ^e set, gaan de spelers op aangeven van de 1 ^e scheidsrechter direct naar hun spelersbank.
AANVOERDERS	De aanvoerders melden zich bij de tellertafel voor de toss.
SCHEIDSRECHTERS EN LIJNRECHTERS	De 1 ^e en 2 ^e scheidsrechter melden zich bij de tellertafel om de toss uit te voeren. De 2 ^e scheidsrechter houdt één wedstrijdbal bij zich. De lijnrechters (alleen Eredivisie) stellen zich op nabij een hoek van het speelveld buiten de speelruimte.
2'30	De 2 ^e scheidsrechter fluit voor het begin van de volgende set.
TEAMS	Op aangeven van de 2 ^e scheidsrechter gaan de zes spelers die in de beginopstelling staan (op het opstellingsbriefje of op de tablet {alleen Eredivisie}) voor de 5 ^e set, direct naar hun plaats in hun speelhelft.
SCHEIDSRECHTERS EN LIJNRECHTERS	De 2 ^e scheidsrechter controleert de spelers op het speelveld met de beginopstelling, welke door de coach is doorgegeven. Wordt er met opstellingsbriefjes gewerkt, dan worden er 3 opstellingsbriefjes via de 2 ^e scheidsrechter aan het jurylid gegeven in de Eredivisie en 1 opstellingsbriefje in de Topdivisie. Wordt er in de Eredivisie met tablets door de teams gewerkt dan worden er geen opstellingsbriefjes ingevuld door de coach. De 2 ^e scheidsrechter geeft eventueel daarna aan de libero toestemming om zijn plaats op het speelveld in te nemen van de te vervangen veldspeler. De lijnrechters (alleen Eredivisie) nemen hun aangewezen positie weer in bij het speelveld en gaan in de uitgangshouding staan. De 2 ^e scheidsrechter geeft een wedstrijdbal aan de serveerder voor de 5 ^e set.
3'00	De 1 ^e scheidsrechter geeft door middel van een fluitsignaal toestemming voor de service.

Ná de wedstrijd	
TEAMS	Na het einde van de beslissende set, stellen de zes spelers van elk team zich op de achterlijn op en lopen naar de 3-meterlijn om vanaf daar elkaar en de officials met handgeklap te bedanken. Op aangeven van de 1^e scheidsrechter loopt het uit spelende team naar hun eigen spelersbank. Het thuis spelende team bedankt nog de court-crew.
COURT-CREW	De ballenrapers en de quick-moppers stellen zich op bij de achterlijn aan de zijde van waar het thuis spelende team op dat moment staat. Het thuis spelende team (vanaf de 3 meterlijn) bedankt de courtcrew (BR en QM) die op de achterlijn staat, voor hun medewerking door middel van handgeklap en/of een duim op te steken.
OFFICIALS	Beide scheidsrechters stellen zich op de zijlijn op (bij de scheidsrechtersstoel 1^e links en de 2^e rechts gezien vanuit de tellertafel) en gaan, na het bedanken door de spelers d.m.v. handgeklap en/of het opsteken van een duim, naar de tellertafel om de wedstrijd administratief af te sluiten met de andere officials en de aanvoerders. Het jurylid (indien aanwezig) geeft in de Eredivisie aan elk team de spelerslicentie (of een ander legitimatiebewijs) terug en een print van de scoresheet (van de e-score) met de wedstrijd uitslag. De teller print nog een “Scoring Report” uit voor het jurylid nadat de teller de wedstrijd geupload heeft als bewijs dat alles correct is afgehandeld en correct is verstuurd naar de Nevobo. De lijnrechters melden zich na afloop van de wedstrijd direct bij de tellertafel waar zij door de scheidsrechters, het jurylid en de aanvoerders worden bedankt voor hun werk. Hierna is het werk van de scheidsrechters nog niet afgelopen. Zij moeten het gedrag van de teams ook na de wedstrijd blijven controleren. Zo lang de teams zich in de speelruimte/controleruimte bevinden moeten alle vormen van wangedrag worden gecontroleerd, doorgegeven aan het jurylid (indien aanwezig) en worden vermeld op het wedstrijdformulier of Rapport inzake strafbare feiten. Indien nodig zal ook na de wedstrijd een “Rapport inzake strafbare feiten” door de scheidsrechters en het jurylid (indien aanwezig) moeten worden ingevuld en verstuurd.

Opmerking:

Het is toegestaan dat de teams de zaal betreden met een mini aan de hand. De mini's dienen daarna op de tribune plaats te nemen (of in een aparte gereserveerde ruimte buiten de vrije zone), uitgezonderd één of twee mini's van de week die op de spelersbank mag (mogen) plaatsnemen.

Alle wedstrijden beginnen op het officiële aanvangstijdstip.

Als een wedstrijd niet op het officiële aanvangstijdstip kan beginnen, bijvoorbeeld omdat een voorafgaande wedstrijd is uitgelopen, zal het officiële protocol beginnen zodra de speelruimte vrij en beschikbaar is en de administratieve handelingen van de voorafgaande wedstrijd zijn afgerond.

Het (technisch) jurylid (alleen Eredivisie) of de 1^e scheidsrechter (Topdivisie) zal het nieuwe tijdstip van de start van de wedstrijd mededelen aan beide coaches, aan alle aanwezige officials en aan de speaker.

Geluidshinder

Indien tijdens de wedstrijd sprake is van geluidshinder door bijvoorbeeld elektronische apparatuur of door andere oorzaken, kan de 1e scheidsrechter de thuisspelende vereniging verzoeken een eind te maken aan deze geluidshinder. Tijdens de rally's mag geen muziek via elektronische apparatuur ten gehore worden gebracht. Tussen de rally's is dat wél toegestaan. De muziek dient gestopt te zijn op het moment dat de serveerder de bal raakt.

De 1e scheidsrechter bepaalt of er sprake is van geluidshinder welke hem hindert zijn arbitragewerkzaamheden naar behoren uit te voeren en of de teams hinder hebben van dat geluid om de wedstrijd naar behoren te kunnen spelen. De thuisspelende vereniging is verantwoordelijk voor een goed verloop van de wedstrijd en moet onvoorwaardelijk gevolg geven aan het verzoek van het jurylid (indien aanwezig) en/of de 1^e scheidsrechter om een eind te maken aan de geluidshinder.

Wanneer tijdens de pauzes tussen de sets entertainment plaatsvindt waarbij ook lichteffecten worden gebruikt, mag het lichtniveau niet zodanig worden teruggebracht dat de spelers tijdens hun warming-up de bal niet goed meer kunnen zien (dit ter beoordeling van het jurylid of de 1^e scheidsrechter).

Aandachtspunten voor de lijnrechters

LIJNRECHTERS (alleen Eredivisie)	• De lijnrechters komen tegelijk met de scheidsrechters de speelruimte binnen. • Zij ontvangen de instructie van de 1^e scheidsrechter voor de wedstrijd. Dat kan plaatsvinden in het kleedlokaal tijdens het gezamenlijk omkleden, tijdens de officiële warming-up of tijdens het inspelen aan het net. • De lijnrechters zijn niet aanwezig bij de toss. • Op 3'30 minuten vóór aanvang wedstrijd gaan de lijnrechters samen met de scheidsrechters op de zijlijn van het speelveld aan de zijde van de tellertafel staan. • Direct na het voorstellen van de teams wachten de lijnrechters bij de tellertafel, om daar te worden voorgesteld. Daarna nemen zij hun lijnrechtersvlag en gaan direct naar hun aangewezen positie bij het speelveld. • Tijdens de pauzes tussen de sets stellen de lijnrechters zich meteen na het laatste fluitsignaal van de 1^e scheidsrechter zich op nabij een hoek van het speelveld buiten de speelruimte. • Voor aanvang volgende set, na het fluitsignaal van de 2^e scheidsrechter dat de teams zich weer moeten opstellen, nemen de lijnrechters hun aangewezen positie weer in bij het speelveld en gaan in de uitgangshouding staan. • Na afloop van de wedstrijd melden zij zich direct bij de tellertafel waar zij door de scheidsrechters, het jurylid en de aanvoerders worden bedankt voor hun werk. • Er vindt nog een nabespreking plaats tussen de lijnrechters en de 1^e scheidsrechter in aanwezigheid van de 2^e scheidsrechter en het jurylid. • Ook bij de nabespreking van de wedstrijd tussen de scheidsrechters en het jurylid mogen de lijnrechters aanwezig zijn.
----------------------------------	---